

MAANTIETO

Maantiedon päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8 ja niitä täydentävä tukimateriaali

Opetuksen tavoite	Sisältö- alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	TUKIMATERIAALI: Arvosanan kahdeksan alle jäävä osaaminen	Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8	TUKIMATERIAALI: Arvosanan kahdeksan ylittävä osaaminen
Maantieteellinen tieto ja ymmärrys					
T1 tukea oppilaan jäsenyneen karttakuvan rakentumista maapallosta	S1-S6	Maapallon karttakuvan hahmottaminen ja keskeisen paikannimistön tunteminen	Oppilas hahmottaa yleisellä tasolla maapallon karttakuvan sekä tietää joidenkin kohteiden sijainnin ja nimistön.	Oppilas hahmottaa maapallon karttakuvan peruspiirteet sekä tietää keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön.	Oppilas hahmottaa jäsenyneesti maapallon karttakuvan ja osaa sijoittaa ja nimetä keskeiset kohteet kartalle.
T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla	S1-S4, S6	Luonnonmaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas hahmottaa yleispiirteisesti Maan planetaarisuutta ja sen vaikutuksia vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihteluun sekä hahmottaa joitakin maapallon kehiin ja vyöhykkeisiin liittyviä piirteitä. Oppilas tunnistaa luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla.	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla Maan planetaarisuuden, vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelun sekä hahmottaa maapallon kehät ja vyöhykkeisyyden. Oppilas osaa tunnistaa ja kuvailla luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla sekä osaa tuoda esille joitakin niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.	Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata Maan planetaarisuuden vaikutuksia sekä ymmärtää maapallon kehien ja vyöhykkeisyyden merkityksen. Oppilas tunnistaa ja kuvaa luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla sekä osaa tuoda esille monipuolisesti niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.
T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureja, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla	S1-S6	Ihmismaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas tunnistaa joitakin ihmisten elämän ja kulttuurien piirteitä ja kulttuurimaisemia Suomessa ja muualla maailmassa.	Oppilas osaa kuvata ihmisten elämän ja kulttuurien piirteiden sekä kulttuurimaisemien vaihtelua Suomessa ja muualla maailmassa.	Oppilas osaa kuvata monipuolisesti ihmisten elämän ja kulttuurien piirteiden vaihtelua Suomessa ja muualla maailmassa sekä osaa pohtia kulttuurimaisemien syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.
T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen	S1-S6	Luonnon ja ihmisen toiminnan välisen	Oppilas tunnistaa joitakin luonnonympäristön vaikutuksia	Oppilas osaa kuvata, miten luonnonympäristö vaikuttaa	Oppilas osaa kuvata ja arvioida

toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävä käyttön merkitys		vuorovaikutuksen ymmärtäminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö	ihmisten toimintaan ja osaa antaa esimerkkejä ihmisen vaikutuksesta luonnonympäristöön. Oppilas osaa kertoa, mitä tarkoitetaan luonnonvarojen rajallisuudella.	ihmisten elämään ja elinkeinoihin sekä millaisia vaikutuksia ihmisen toiminnalla on luonnonympäristön tilaan Suomessa ja eri puolilla maapalloa. Oppilas osaa kertoa, miksi luonnonvarojen kestävä käyttö on tärkeää.	luonnonympäristön vaikutusta ihmisten elämään ja elinkeinoihin sekä osaa antaa alueellisia esimerkkejä siitä, millaisia vaikutuksia ihmisen toiminnalla on ympäristön tilaan Suomessa ja maapallon eri alueilla. Oppilas ymmärtää ja osaa ja arvioida luonnonvarojen riittävyttä ja kestävä käyttön merkitystä.
Maantieteelliset taidot					
T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä	S1-S6	Maantieteellinen ajattelutaito	Oppilas tietää, että maantiedossa tutkitaan alueita ja tunnistaa kartoilta joitakin aluetasoja. Oppilas osaa esittää joitakin maantieteellisiä kysymyksiä sekä pohtia niihin vastauksia.	Oppilas osaa selittää että maantiedossa tutkitaan alueita ja alueiden välisiä eroja sekä hahmottaa kartoilta eri aluetasot: oma lähiympäristö, kunta, Suomi, Eurooppa ja koko maailma. Oppilas osaa esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtia vastauksia niihin.	Oppilas osaa analysoida ja tulkita alueita ja niiden välisiä eroja sekä hahmottaa kartoilta eri aluetasot. Oppilas osaa esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtia perusteltuja vastauksia niihin.
T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä	S1-S6	Tilatajuna kehittyminen	Oppilas osaa mitata janamittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla, liikkua oikeaan suuntaan ja löytää kohteita kartan avulla.	Oppilas osaa mitata sekä jana- että suhdelukumittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla, suunnata kartan todellisuuden mukaisesti ja liikkua maastossa kartan avulla.	Oppilas osaa mitata etäisyyksiä kartalla eri mittakaavoilla, liikkua maastossa kartan avulla sekä kuvata matkan kulkua ja reitin ympäristöä maantieteellisin käsittein.
T7 ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan	S1-S6	Geomediataidot	Oppilas osaa joitakin perusasioita geomedian käytöstä ja sekä ymmärtää karttojen merkityksen maantiedon sisältöjen	Oppilas osaa käyttää kuvia, karttoja, karttapalveluja sekä muuta geomedian maantiedon sisältöjen opiskelussa sekä	Oppilas osaa käyttää kuvia, karttoja, karttapalveluja sekä muuta geomedian monipuolisesti

karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä			opiskelussa. Oppilas osaa ohjatusti laatia yksinkertaisia karttoja, diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.	arkielämässä. Oppilas osaa laatia yksinkertaisia karttoja, diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.	maantiedon sisältöjen opiskelussa ja arkielämässä sekä osaa arvioida geomedian välittämää tietoa. Oppilas osaa laatia jäsenyöneitä karttoja ja diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.
T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja	S1-S6	Tutkimustaidot	Oppilas osaa ohjatusti toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen. Oppilas osaa havainnollistaa yksinkertaisella tavalla tutkimustuloksia ja kertoa suullisesti keskeisistä tuloksista.	Oppilas osaa toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen. Oppilas osaa havainnollistaa tutkimustuloksia geomedian avulla sekä esittää tutkimustulokset suullisesti.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa maantieteellisen tutkimuksen sekä arvioida sen tuloksia. Oppilas osaa monipuolisesti havainnollistaa tutkimustuloksia geomedian avulla sekä esittää tutkimustulokset jäsennellysti suullisesti.
T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa	S1-S6	Ympäristölukutaito ja ympäristön muutosten arvioiminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä joistakin lähiympäristössä, Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvista ympäristön muutoksista. Oppilas seuraa maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää uutisointia.	Oppilas osaa havainnoida lähiympäristön muutoksia, osaa antaa esimerkkejä Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvista ympäristön muutoksista ja osaa nimetä keskeisiä muutoksia aiheuttavia tekijöitä. Oppilas osaa tuoda esille maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää ajankohtaista uutisointia ja osaa selittää tapahtumien taustoja.	Oppilas osaa havainnoida ja analysoida lähiympäristössä, Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvia ympäristön muutoksia sekä pohtia niitä aiheuttavia tekijöitä. Oppilas seuraa aktiivisesti maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää ajankohtaista uutisointia ja osaa analysoida tapahtumien taustoja.
T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätöitä sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi	S1-S6	Ryhmässä työskentelyn ja argumentoinnin taidot	Oppilas osaa toimia ryhmän jäsenenä. Oppilas esittää mielipiteitä joistakin maantieteellisistä asioista sekä kuuntelee erilaisia	Oppilas osaa toimia ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas osaa esittää mielipiteitä	Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas esittää

maantieteellistä tietoa			näkemyksiä.	maantieteellisistä asioista sekä kuunnella ja suhtautua rakentavasti erilaisiin näkemyksiin.	perusteltuja mielipiteitä maantieteellisistä asioista sekä kuuntelee, ymmärtää ja arvioi erilaisia näkemyksiä.
T11 ohjata oppilasta vaalimaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä vahvistaa oppilaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja	S1-S6	Osallistumisen ja vaikuttamisen taidot	Oppilas osallistuu lähiympäristön vaikuttamisprojektiin. Oppilas tietää globaalin vastuun merkityksen.	Oppilas toimii projektissa, jossa yhdessä muiden kanssa vaikutetaan lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen. Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata globaalin vastuun merkitystä omassa toiminnassaan.	Oppilas osallistuu lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen pyrkivän vaikuttamisprojektin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Oppilas osaa perustella globaalin vastuun merkityksen omassa toiminnassaan.
Maantiedon asenne- ja arvotavoitteet					
T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	S1-S6	Kestävän kehityksen edistäminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä siitä, miten koulussa ja koulun ulkopuolella toimitaan vastuullisesti. Oppilas tunnistaa kestävä kehityksen merkityksen ja tietää joitakin tapoja toimia kestävä elämäntavan mukaisesti.	Oppilas osaa kertoa, miten toimitaan vastuullisesti koulussa ja koulun ulkopuolella. Oppilas osaa ottaa kantaa kestävä kehityksen kysymyksiin ja osaa antaa esimerkkejä miten toimitaan kestävä elämäntavan mukaisesti.	Oppilas ymmärtää ja osaa arvioida, miten toimitaan vastuullisesti koulussa ja koulun ulkopuolella sekä osaa perustellen ottaa kantaa kestävä kehityksen kysymyksiin ja tietää monia tapoja toimia kestävä elämäntavan mukaisesti.
T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa	S1-S6	Alueellisen identiteetin sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuuden tunnistaminen	Oppilas tunnistaa oman alueellisen identiteettinsä sekä oman lähiympäristön merkityksen. Oppilas osaa kuvailla kulttuurien eroja ja tuntee ihmisoikeudet.	Oppilas osaa luonnehtia omaan alueelliseen identiteettiinsä vaikuttavia tekijöitä sekä osaa kuvata lähiympäristön ja sen monimuotoisuuden merkitystä. Oppilas osaa kuvata kulttuurien ja ihmisten	Oppilas tunnistaa oman alueelliseen identiteettinsä ja osaa analysoida siihen vaikuttavia tekijöitä. Oppilas osaa monipuolisesti kuvailla oman lähiympäristön ja sen monimuotoisuuden

				moninaisuuden merkitystä sekä osaa tarkastella yhteiskunnan ilmiöitä ihmisoikeuksien näkökulmasta.	merkitystä. Oppilas ymmärtää ja osaa arvioida kulttuurien moninaisuuden merkitystä sekä paikallisella että globaalilla tasolla sekä osaa tarkastella yhteiskunnan ilmiöitä ihmisoikeuksien näkökulmasta.
--	--	--	--	--	--